

הם מזריעים בעצמם את פרותיהם

החקלאים האמריקאים, בדומה לייצרנים אחרים, אינם רואים את עצמם כפותרים לשיגרה מסוימת, ואין זה מפתיע כלל אם חקלאי זה או האחר יוזם „חידוש“ על דעת עצמו, וכשהצלחה מאירה לו את פניה, מופיעים חקלאים נוספים שמאמצים לעצמם את החידוש. ייתכן שהיזמה האינדיבידואלית הזו נובעת מהאופי והלך-הרוח של אמריקאים רבים לנהוג לפי הסיסמה: „עשה זאת בעצמך“! עם הנהגת ההזרעה המלאכותית אורגנה הפעולה באמצעות טכנאים-מזריעים, שמבקרים בכל משק ומבצעים את ההזרעה. לא עבר זמן רב ובעלי עדרים מסוימים חרגו משיגרה זו והחלו בעצמם לבצע את ההזרעה. מערכת „הוארדס דיירימן“ הזמינה לשיחת „שולחן-עגול“ 4 בוקרי-חלב שנתנסו במשך שנים ב„עבודה עצמית“ זו. להלן מובאת תמצית השיחה הזו.

מי ומי המשתתפים בשיחה?

מטעמי קיצור נוותר על השמות של החוואים ונציגם באותיות — א', ב', ג', ד'. האיכר א' הוא בעל עדר הולשטייניות, המונה 300 פרה; התנובה הממוצעת — 6700 ק"ג חלב עם 3.6% שומן; מזריע בעצמו זה 7 שנים. ב' — יש לו עדר של 324 פרות הולשטייניות, בעלות תנובה ממוצעת של 8050 ק"ג עם 3.65% שומן; מקיים הזרעה פרטית — 3 שנים. ג' — הוא בעל עדר „קטן“ של 112 הולשטייניות, עם תנובה ממוצעת של 6850 ק"ג ו-3.7%; מזריע באופן פרטי במשך 2 שנים. ד' — יש לו משק בטאקסאס; עדרו מונה 269 פרות הולשטייניות, בעלות תנובה ממוצעת של 6700 ק"ג ו-3.8% שומן.

השאלות והתשובות

ש. למה עברתם לשיטת „עשה-זאת-בעצמך“ בהזרעה המלאכותית?

התשובות: א' — משום שלא שבע נחת מה-טכנאי המזריע. התחיל בעצמו, ללא הכשרה קר-דמת, ולא הצליח. חזר להפריית העדר בפרים, ובינתיים עבר קורס בהזרעה מלאכותית; התחיל שוב בהזרעה והינו שבע-רצון. האיכרים ב', ג' וד' ציינו בתור סיבה עיקרית — עיתוי טוב יותר של ההזרעות והשיגור שיעור התעברות גבוה יותר.

ש. מהי ההכשרה שקיבלתם לצורך ביצוע ההזרעה?

התשובות: א' — קורס של שבוע באוניבר-סיטת קולוראדו. ב' — קורס של שבוע בבית-הספר להזרעה של המכון ABS; כעבור שנה שוב קורס לריענון הטכניקה והמידע. ג' — השתתף

בשני קורסים. ד' — שימש קודם לכן טכנאי-מזריע במשך 9 שנים, לפני הצטרפו למשק.

ש. מה היתה ההשקעה ההתחלתית? התשובות: א' — הוצאות הקורס — 100 דולר; מיכל לזירמה, בעל קיבול של 288 אמפולות — 200 דולר; רישיון לעסוק בהזרעה — 5 דולר. ב' — הקורס — 100 דולר; מיכל לזירמה בעל קיבול של 900 אמפולות — 480 דולר. ג' — תיבת-שדה לציד — 13 דולר; מיכל ל-360 אמפולות (כמות המספיקה ל-70 יום) — 300 דולר; הוצאות הקורס — 50 דולר. ד' — המיכל — 196 דולר; שאר ההוצאות — כ-25 דולר.

ש. מה היה מספר ההזרעות להתעב-רות ראשונה ומהו המצב עכשיו?

התשובות: א' — בשנה ראשונה היה שיעור ההתעברות מהזרעה ראשונה 60% — וכיום הוא נע בין 70 ל-75%. ב' — לפני 10 שנים היו דרושות, בממוצע, 2 הזרעות להתעברות. בזמן האחרון — שיעור ההתעברות מהזרעה ראשונה הוא 75%. ג' — כשהתחלתי, נדרשו לכל התעב-רות 1.4 הזרעות וכך הוא המצב גם היום. ד' — מספר ההזרעות להתעברות נע בעדרי בגבולות 1.6.

ש. מה הן הוצאות ההפעלה העצ-מית? האם הן קטנות מאלה, כשנוקתם לטכנאי מהחוץ?

התשובות: א' — ההוצאות לחומרי הזרעה הסתכמו ב-1967 ב-1,170 דולר לשנה כולה. את

ספקים מאב"צ, קארטיס ואב"ס. המחיר הממוצע לאמפולה — 3 דולר והתנודה — בין 1.80 דולר ל-10 דולר. ד' — המקור העיקרי לזירמה — קוב"ה.

ש. זירמת כמה פרים אתם מחזיקים בעת ובעונה אחת?

התשובות: א' — מ-8 10 פרים. ב' — מ-7. ג' — מ-20 פרים שונים, אבל מעדיף בעיקר זירמתם של 6-5 פרים. ד' — מ-4 פרים.

ש. כיצד אתם מאבחנים את ההתייחסות?

התשובות: א' — התעצבנות הפרה ו"רכיבת" חברותיה עליה. הבילוש לתאנות — תמידי! את הפרה המתייחסת מבודדים מיד בתא קטן. ב' — בכל בוקר, מוקדם ככל האפשר, בטרם יעלה חום היום, אנו רושמים את מספרי כל הפרות שבהתייחסות יציבה (Standing heat). לפנות ערב אנו עוברים ובודקים שוב. לרשותנו, בקליפורניה, אין רפתות ואנחנו מרכזים את המת ייחמות בסככות צל. ג' — הסימן העיקרי — התייחסות יציבה, התגוששות עם פרות אחרות, חוסר תיאבון, פחיתת בתנובה ובדרך-כלל — התנהגות בלתי נורמלית. ד' — פרוטנו שוהות כל השנה במרעה ומחוץ למיבני המשק. אנו משר טטים בקביעות ביניהן וקובעים את המתייחסות לפי הסימנים שהזכרנו ע"י שאר המשתתפים בשיחה.

ש. היכן אתם מבצעים את ההזרעות?
התשובות: א' — במזג-אוויר רע — ברפת החליבה, ובשאר הימים — אני כולא את הפרה בסד שמחוץ לרפת. ב' — יש לנו מסלול צר להולכת הפרה לסד ההזרעה, אבל רק לעתים רחוקות אנו משתמשים בסד. ג' — אני מזריע במשעול הצמוד לפתח היציאה של מכון החליבה; לשם אני מפנה את המתייחסות ומזריע אותן מיד לאחר החליבה. ד' — אנחנו מרכזים את כל המתייחסות בתאים נפרדים קטנים, בין

החנקן אני מחדש פעם ב-3 שבועות. בדרך כלל יש לי הרדשם שהוצאות להפריית עדרי פחתו, כיוון שאין אנו חייבים לשאת בהוצאות הטכנאי שבא מהחוץ; מחיר הזירמה — ייתכן שהוא אותו מחיר ששילמתי לטכנאי וייתכן שהוא גם קטן במקרים מסוימים. ב' — על ההוצאות לכפפות פלאסטיק ולפיפאטות (פיפיות) לא כדאי לדבר — זוהי הוצאה של סנטים אחדים ליום. את החנקן למיכל אני מקבל פעם ב-4 שבועות מהמכון ABS, ללא כל תשלום, היות ואני קונה אצלם את הזירמה. כשהנני נזקק לזירמה מיוחדת לשם השבתת עטין, רגליים ותכונות אחרות נעשית הוצאה רעה זו על ידי הטכנאים של ABS. גם אני מניח שהעבודה העצמית חוסכת לי בהוצאות. יתכן שלבעלי-עדריים קטנים יהיה זה זול יותר להזיקק למזריעים מהחוץ. ג' — ההוצאה לחנקן בשנה — 66 דולר, הפחתת המיכל 50 דולר, 10 סנט לפרה ולשנה אני מוציא על הכפפות והפיפאטות. את החנקן מספקת לי חברת קארטיס, אחת ל-9 שבועות במחיר של 11 דולר לכל משלוח. הזירמה להתעברות אחת עולה 4.20 דולר (1.4 הזרעות להתעברות $\times 3$ דולר לכל אמפולה). ס"ה ההוצאות להתעברות — 5.27 דולר, לעומת 7 דולר, כשנזקקתי לשירותו של מזריע מהחוץ. ד' — הוצאותינו להתעברות 4 דולר (מבלי להכ" ניס בחשבון את עבודתנו בביצוע ההזרעות). לעומת 9 דולר שהיינו חייבים לשלם למזריעים הטכנאים.

ש. מניין אתם מקבלים את הזירמה ומהו מחיר האמפולה?

התשובות: א' — רובה של הזירמה אני מקבל מפריים מובחרים שונים ומאזניברסיטת קולוראדו. מחירי האמפולות נעים בין דולר אחד ל-6.50 דולר. ב' — קונים זירמה מ-ABS בלבד; כ-60% מהאמפולות עולות לנו 8 דולר המנה, 30% — 6.50 דולר, ר-10% מהאמפולות הן במחיר של 4.50 דולר המנה. כך אנו נהגים זה 3 שנים. מגמתנו — להשתמש בזירמת הפריים המשובחים ביותר ובוודאי נפסיק בעתיד לקנות זירמת פריים "זולים" יותר. ג' — אני קונה זירמה משלושה

ב' — כשאני מוצא פרה מתייחמת בשעות הבוקר המוקדמות, אני מזריע אותה באותו יום בערב; כשאני מגלה פרות מתייחמות מאוחר יותר, במשך היום, אני מזריע אותן ביום המחרת, בבוקר; למדנו מהניסיון שמצליחים יותר בהפי' רייה כשמזריעים את הפרות בשעה מוקדמת בבוקר. הטכנאים מהחוף — עליהם לעשות דרך ארוכה בביצוע תפקידם, ואין הם יכולים להימצא בשעות המוקדמות בכל משק שבאיזור השירות שלהם. המגרעות שבעבודה העצמית — מועטות ביותר; יש לפעמים צורך להיזקק למזריע מהחוף כשהעובד הקבוע בהזרעה במשק הינו חולה או נעזרים במקרים אלה ע"י מישהו מהשכנים.

ג' — עיתוי נכון של ההזרעה — זהו היתרון העיקרי. אין אני מזריע אף פעם את הפרה כשהיא בהתייחמות יציבה, אלא דוחה זאת עד לאחר החליבה, כשמצב הייחום היציב חלף; ואם גם אחרי החליבה הזו נמשכת ההתייחמות, הריני דוחה את ההזרעה עד לאחר החליבה הבאה. הר דות לנוהג שלי להזריע מיד לאחר החליבה, אני יכול תמיד להפנות את הפרה לסד, כשהיא יוצאת ממכון החליבה; משום כך אין לנו אף פעם הצורך לרוץ ולצוד את הפרה בשעה שהמזריע מהחוף מגיע; ועוד יתרון — החופש להשי' תמש בזרימת כל פר שאני מעוניין, אף באותם המקרים כשאין באיזורי מזריע שמספק זרימה של אותם הפרים הרצויים לי.

ד' — יש לנו הרגשה שבשיטה שלנו נוצר כעין קשר הדוק יותר לכל בעיית ההפרייה של הבהמות, כלומר — אנחנו „בתוך הענין" יותר; הודות לעבודתנו העצמית אנחנו גם נעשים בקי' אים יותר במצב הרחם של פרותינו ויכולים להבין בקלות את הסיבות של קליטה טובה או גרועה; כן נוח יותר להשתמש בזרימת פרים שונים ממקורות שונים, כשהננו משתכנעים שזה משי' פיע לטובה על תכנית הטיפוח שלנו.

תומצת מ„הוארד'ס דיירימן"

חוברת 10 בינואר 1969

ע"י י. ב.

שמתכוונים להזריען ובין שדוחים את הזרעתן למועד אחר.

ש. המחזיקים אתם פרים לרביעה טבעית?

התשובות: א' — יש לנו פר מגזע הבשר להר' בעת עגלות בעיקר, הנמצאות רחוק מהמשק ואין אפשרות לעקוב אחר התייחמותיהן. ב' — לא, אין לנו פר. ג' — יש לנו פר שמשמש בעיקר את העגלות, מאותם הטעמים שהזכיר איכר א'; לפעמים נעזרים בפר זה בהפריית פרות שמתק' שות להתעבר (פרות „חזורות"); אין אנו מתקי' נים זרימה קפואה מפר זה. ד' — משתמשים בפר בשביל עגלות. הטעמים — קושי בעיקוב אחר התייחמותיהן משום שהן נמצאות במרעה. אנחנו מתכננים להנהיג הזרעה גם בעגלות. לעת'עתה אין אנחנו מקפידים זרימת הפר שלנו, אבל מתעתדים לעשות זאת באמצעות מעבדות „קובה"; שכר ההקפאה — דולר אחד לאמפולה.

ש. האם מישוה בודק אומנותכם בהזרעה?

התשובות: א' — לא ביקרו ולא בדקו; אם אני מעוניין בהרחבת ידיעותי ובעידכון, אני יכול להשתתף בקורסים של האגודות להזרעה. ב' — לאחר ששילמנו ל-ABS 100 דולר עבור קורס להכשרה, אנו יכולים שוב לבוא להשתל' מות, ללא כל תשלום. ג' — אין מבקרים ואין בודקים את שיטת העבודה שלי; אם אני נתקל בבעיה כלשהי, אני יכול לקבל עזרה ועצה מ-MABC, שהנני מקבל מהם זרימה. ד' — לא!

ש. מה הם היתרונות של „עשה" — זאת בעצמך" בהזרעה מלאכותית ושמן ישנן גם מגרעות?

התשובות: א' — זה חוסך לנו בהוצאות; יש אפשרות של בחירה רחבה יותר בפריים; אין אנו תלויים בשום אדם מבחוץ; על ידי ביצוע עצמי, אני גם לומד להכיר טוב יותר מצבה של כל פרה; והעיקר — העיתוי הנכון של ההזרעה.